

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

sová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 168. szám.

Szerda, július 25.

Szabadkéz.

(Politikai munkatársunktól)

Budapest, július 24.

(M—d.) A kényszer helyzet következtében a jelenlegi kormány mielőtt vállalkozott volna az alkotmányos kormányzás helyreállítására, megállapodott Magyarországgal királyával; amely megállapodásban szigorúan körvonalazva van az, hogy különösen közös ügyekben meddig lehet, meddig szabad elmenni Magyarországnak.

E megállapodás következtében a kormány nem munkálkodhatik minden téren úgy, ahogy Magyarország érdekében jónak látná, mert megköti kezét a kényszer helyzet szülte megegyezés.

Fénylő nyárként hatott át azonban az előbb-utóbb érvényesülő, fel nem tartóztatható, csak bizonyos rövid időre napirendről lekerülő nemzeti követelések között egy előtörő igen fontos s már most megvalósítható régi kívánalom: a belügyi téren való égetően sürgős kérdések megvalósítása.

A belügyi téren teljes szabad kezet engedett a koronával kötött megállapodás a kormánynak, ami lehetővé teszi Magyarország belső kiépítését, lehetővé teszi, hogy erős, szilárd kézzel fogjon hozzá az új többség azon kívánalmak megvalósításához, amelyeket még mint kisebbség sürgetett s a melyekért a mostani kormány belement a nemzeti követelések érvényesülésének elhalasztásába.

Számtalan égető kérdés vár tehát most megoldásra, nagy, körültekintő munkát kell végezzen a kormány, hogy mindezeket Magyarország érdekeinek megfelelően oldhassa meg.

A közegészségügy, a kivándorlás, az orvosügy, mindmennyi a legszánalmasabb állapotban van. A hatósági orvosok exisz-

tenciája nyomoruság, tekintélyük egyrőfogy, százzszámra vannak községek, ahol egészségügyi intézkedéseknek nyomát sem találjuk.

Hova tovább nagyobb mérvben puztít a tüdővész és trachoma, melyek ellen védekezésre nincs elég orvosi erő, mert míg egy állatorvos nyugodtan állami alkalmazásban végzi hivatását, addig az emberiséget védő orvosnak helyzete nyomoruságos s így lesz ez mindaddig, amíg az egészségügyi államosítást keresztül nem viszik.

Az egészségtelen, keresetkétségében megbénított nagy tömege fajunknak napról napra nagyobb arányban vándorol ki, a nélkülözés, a nyomor elől.

Aggódva nézzük ezen jelenségeket, mintmegannyi olyant, mely fajunk, nemzetünk romlására vezet.

Most, midőn az alkotások terére lépett a kormány, a belügyi téren nyert szabad kezet feltétlenül arra kell, hogy felhasználja, hogy mindezen bajoknak törvényhozási intézkedéssel utját állja.

Es ha mindezen bajokat megszünteti, vagy legalább enyhíti, olyan maradandó, szemmel látható eredménye lesz munkájának, amely mindenkor dicsőségére válhat.

Andrássy expozéjában, habár nem eléggé világosan is, jelezte a belügyi téren mihamarább megtörtendő átalakulásokat, szükséges intézkedéseket s ép ezért nincs oka senkinek előre bizalmatlansággal viseltetni a kormány és annak munkaprogramja, belügyi téren való alkotásai iránt, melyekre szabadkeze van, amely kéz ilyenformán áldott kéz lehet.

Bosznia és Hercegovina külkereskedelme.

A bosnyák-hercegovinai kormány most becsátotta közre Bosznia és Hercegovina 1905. évi külkereskedelmi áruforgalmának főeredményeit. A vaskos fűzet lelkiismeretes pontossággal és világos át-

tekinthetőséggel csoportosítja az egyes tételeket. A bosnyák kereskedelem ezen adatok szerint a legutóbbi két évben aktív volt. Azelőtt, míg a hivatalos kimutatás az árúknak csak súlymennyiségére és a ki- és bevitt állapotok darabszámára volt tekintettel, a külkereskedelem passzívumot tüntetett fel. A kivitel főleg állatokra szorítkozik, továbbá zöldségre és gyümölcsre. Beviteli többlet a kukoricánál, lisztnél és a gyártmányoknál mutatkozik. Bennünket leginkább a Magyarország és Bosznia-Hercegovina közti kereskedelmi forgalom érdekel. Az összehasonlító kereskedelmi statisztika szerint 1904-ben a bosnyák összkivitel 21.8 százaléka irányult Magyarország felé, míg a magyarországi import 34.2 százalékat tesz ki.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Augusztus 11. Könyvnyomdászok táncestélye a „Pest”-szállóban.

Augusztus 13. Közig. bizottság ülése.

— **Uj plébános.** Német József főlsz. püspök Vagács Odön helyettes plébánost plébánosná nevezte ki és Székudvarról Magyarbáhnhegyesre helyezte át.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Tegnap délután 3 órakor folytatta dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével a városi képviselőtestület a 23 ikán elnapolt közgyűlést. Tegnap a csendőrkaszárnya felépítésére beérkezett ajánlatokat tárgyalta a képviselőtestület. Az előirányozott 72000 koronás költségvetés alapján ajánlottak: Molnár János nagybecskereki vállalkozó 14%-al a költségvetésen felül, Leth Fülöp nagybecskereki vállalkozó 5%-al a költségvetésen felül, Hoff Nándor és társai nagybecskereki vállalkozók 0.6%-al a költségvetésen alul és Fodor Gábor temesvári vállalkozó 3%-al a költségvetésen alul. A tanács Fodor ajánlatát javasolta.

A „TORONTÁL” tárcája.

Ujabb dalokból.

Az én vakom.

Viharzó, rémes, gyászos szenvedélyek
Ugy-e, hogy bántják árva lelkedet?
Szuved fölé a napfény sohse téved,
Azt gyászba vonják sötét fellegek.
Én jó vakom, ily csöndes éjszakákon
Oh jól tudom, hogy lelked ultra száll,
S egy csöndesebb, egy boldogabb világon
Az izzó, csodás Fényre rátalál.
Veled megyek. Vigyél magaddal engem,
Én boldogtalan, szegény, jó vakom,
A kacagó lant kettétört kezemben
És szívem mélyén bug a fájdalom.
Vezess hát. Megyek. Felkötöm a szárnyam,
Meguntam ezt a régi tájat én,
Talán egy másik, boldogabb világon
Lehull rám is egy kis égi fény.
Oh mert a kincs, mit égiek ígértek,
A földtekén örökre elveszett,
A völgyben nincs, nem rejtik el a bérecek,
Vagy visszalopták tán az istenek?...
Oh halod e, mint kong a föld golyója,
Midőn kopogatsz ódon, rossz falán!...
És én, erőtlén, gyöngö, bus lakója
Itt fekszem árván sivár oldalán...
Szemem fölé is ráborult a hályog,
Vezess vakom, megyek utánad én
És ha a forró Fényre rátalállok.
Csendüljön dal, kacagjon a remény!
Nagy, lelkes Hymnust zengjen el a lelkünk,
Köszöntsük hön a többi jó vakot,
Kik nem tudják, hogy mi már fényre leltünk,
S köröttünk égnek izzó csillagok...

Borsodi Lajos.

Csodás találmány.

(Franciaából)

Vernet Lajos Párisból, benyitott jó ismerősének, Simpson Náthán chikágói nagyiparosnak az irodájába. Mivel foglalkozik ön mostan? kérdezte tőle. Még mindig kocsikerekeket gyárt papírosból?

— Nem, felelte az amerikai. Azzal már régen felhagytam. Az acélipar nagyon erős versenyre kelt velünk. Most új specialitást kultiválok, élelmiszert gyártok; egy nagyon jövedelmező cikket. Itt egyetlen, komoly versenytársam a természet, de ez sem veszélyes.

— Valóban?

— Bizonyítékaim vannak rá. Három év alatt három milliót szereztem. Egyet, a midőn vaját gyártottam tej nélkül; a másodikat huskivonatért hus nélkül és a harmadik milliót azzal az iparral, melyet most üzök.

— És ennek az iparnak a neve?

— Tojást gyártok.

— Tyuk nélkül?

— Kitalálta!

— Pompás tréfa!

— Én sohasem tréfálok, ha üzletről beszélék.

— Tehát komolyan. Ön el akarja hitetni velem, hogy tojást csinál? Terringtonét! Azt már igazán szeretném látni!

— Nagyon könnyen megteheti. Még fél óránk van ebédig. Ez teljesen elég a műhelyem megtekintésére.

Az amerikai a dolgozó szobájából egy hosszú folyosón át egy helyiségbe vezetve vendégét, hol tömördek egyszerű deszka láda állott, melyek hófehér héju tojással voltak tele rakva. Az iparos felnyitott egy másik ajtót s egy második terebbe léptek be, hol jéghideg levegő uralkodott.

— Nos, itt vagyunk! mondta Simpson.

Itt van a gyári műhely. Látja ezt a nagy kádat? Ez az ugynevezett szikes kád. A másikban amott van a tojásfehérje.

— Igen, de... mi az ördögből áll az ön tojászikke?

— Tengeri liszt, zabdara, szecskakivonat keverékéből és több más általam feltalált anyagból.

— És... a... tojásfehérje?

— Annak a megmagyarázása hosszas volna. Vegyi anyag, mely a természetes tojásfehérjének megfelel.

— Jó... de a tojáshej?

— Kérem, fáradjon ide. Itt mindjárt láthatja, hogy hogy csináljuk.

— Még egy kérdés. Mi módon juttatja ön a sziket bele a fehérjébe a tojáshejbe?

— Ime, itt a gép. Amint látja, több mélyedéssel van ellátva. Az A homoru térbe jön a szik, a B mélyedésbe a fehérje, C-ben van a tojást körülvevő hártya és D-ben a gipsz, amelyből végre a tojáshej formálódik. E terembe lépve ugy-e bár nagy hideget érzett ön? Ez a hidegség szükséges. Mindjárt meglátja, hogy miért. Az A üregbe sűrű liszt alakban öntjük be a sziket; itt pasztává sűrűsödik, mely lassankint golyó alakot ölt, A-ból B-be vándorol a szik, hol fehérje köpeny képződik körülötte, szabálytalan kúpos rotáció aztán természetes tojásdad alakot ad a sziknak. B-ből C-be hatol, hol a tojástest könnyű hártába burkolódik és innen végre D-be; a tojástest itt a gipszburok fejezi be. A tojás ezzel teljesen kész. Még csak a szárító házba kerül, hol a puha gipsz hirtelen megkeményül, míg a tojás belsője egyidejűleg természetes folyékony alakot vesz fel. A tyuk sem tojhat szebb tojásokat.

— Jobbakat sem?

— Jobbakat sem. Ime embereim próbaképpen éppen hígra főztek egyet. Kérem, kóstolja meg.

elfogadásra, mint a legolcsóbbat. A megindult vitában Krumenacker Ferenc, Hoff és társai ajánlatát támogatja, mert nemcsak azt kell tekintetbe venni, ki a legolcsóbb, hanem hogy az illetők helybeliek-e s ily módon támogatni kell a helyi ipar fejlődését. Weisz Izidor csatlakozik Krumenacker felfogásához. Grünbaum Arnold megnyugtatja a közgyűlést, hogy sem szabály sem törvény nem írja elő, hogy a legolcsóbb ajánlatot kell elfogadni; ez teljesen a képviselőtestületre van bízva. Mayer Rezső is a legolcsóbb nagybecskereki vállalkozónak adná a csendőrkaszárnya építését. Benkovich Miklós Krumenacker indítványához csatlakozik, de nem abban az alakban, amint az most történik, mert akkor az árlejtés kiírása illuzoriussá válik. Fel kell szólítani Hoff és társait, hogy ajánlatukat redukálják a temesvári cég összegére. Dr. Végh Lajos városi ügyész kifejti, hogy a temesvári mellőzésével és a Hoff féle ajánlat elfogadásával financiai szempontból sem hátrány a városra. Benkovichnak azt válaszolja, hogy tovább licitálni nem lehet, legfeljebb új árlejtést kellene kiírni. Ajánlja a 0.6%-os ajánlatot. A képviselőtestület ezután névszerinti szavazással 1 szavazat ellenében elfogadta Krumenacker Ferenc indítványát, amely szerint Hoff Nándor és társai céget bízzák meg a csendőrkaszárnya felépítésével.

A posta köréből. A temesvári m. kir. posta- és táviró igazgatóság közhírré teszi, hogy Torontálvármegye Ferdinándfalva községben működő postai ügynökséget f. évi július hó 31-ikén ideiglenesen beszünteti. Ferdinándfalva községet f. évi augusztus hó 1-től kezdve a dobricai posta- és távbeszélő hivatal kézbesítési területébe osztotta be.

Házalás mezőgazdasági termékekkel. A kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy saját és tulajdonosai saját természetű kerti, mezei és egyéb mezőgazdasági termékek (élelmiszerek és nyerstermény, különféle tejtermékek, tojás, szárnyas állat stb.) helységről helysére vagy házról-házra házaló engedelem nélkül is vihethető. Együttal azt a nézetét fejezi ki a miniszter, hogy az ilyen árusokat figyelmeztetni kell arra, hogy az származására vonatkozólag az esetleges zaklatások kikérülése végett, szerezzék be vagy a községi előjáráságtól, vagy a gazd. egyesületektől bizonyítványt.

A kereskedői záróra. Mint értesülünk, a kereskedelmi alkalmazottak a köztük és a főnökök között folyó hó 15-én hozott egyezség alapján ma 5 darab aláírási ívet bocsájtottak ki a főnökök részére azzal a kérelemmel, hogy a bevezetendő egyöntetű záradó keresztülvitale elé akadályt ne gördítsenek. A kereskedelmi alkalmazottak kétségtelenül méltányos kérése a nagyközönség részéről is olyan nagy szimpátiával találkozott, hogy remény van arra, hogy azt a

legrövidebb időn belül minden nagyobb reakció nélkül keresztül lehet vinni.

Tűzvész Románszentmihályon. Románszentmihályról jelentik, hogy ott tegnap a cséplőtéren, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki amely a téren felhalmozott termés tulajdonos részét elhamvasztotta. Szerencsétlenségre szeles idő volt és a szél hatalmasan táplálta a tüzet, amelyet csak délután négy óra felé sikerült lokalizálni. Az oltásban a románszentmihályiakon kívül német-szentmihályi és beragszói földmivesek is részt vettek. A kár jelentékeny, de az elégett termés legnagyobb része biztosítva volt.

Égő vasúti vonat. A budapest-orsovai vonat másfél órai késéssel érkezett tegnap Temesvárra. A késés oka az volt, hogy Valkány és Mokrin között a nyílt pályán egy tehervonatnak két vagonja és a velük szomszédos Dréher-féle sörkocsi kigyuladt és leégett. A szélcsendnek köszönhető, hogy a tűz nem csapott át az ut mentén felhalmozott őrjási terméskészletekre.

Napszúrás vagy — szög. Hogy a napszúrás és a szög, hogyan kerül össze, azt az alábbi eset mondja el, melyről a következő jelentést kaptuk: Nagy rémületet okozott Beke-nov Vilmos 3 éves lázaföldi fiú tegnap délután a mezőn dolgozó szüleinek. A fiú ugyanis hirtelen rosszul lett, összeesett és eszméletlenül terült el. Amint a fiú magához tért, a szülői tudakozására kijelentette, hogy 2 cm. hosszú vasszeget nyelt le s attól lett rosszul. A község azonnal elküldött a körorvosért, aki megállapította, hogy a fiú napszúrás érte s nem nyelt vasszeget, hanem azt csak beléje beszélték. A fiú a napszúrás folytán meg is halt.

Néhány csöpp eső. Immár közel négy hete tűz a nyári forró nap reánk, anélkül, hogy valami kis nedvesség enyhítené a nagy szárazságot. Aratási időnek pompás ez a száraz meleg, de a kukoricának és a szőlőnek nagy szüksége volna esőre. Míg eddig kitűnően fejlődtek, most, hogy esőt nem kapnak, erős visszaesés állott be további fejlődésükben s ha még soká nem esik, ugyancsak szomorúan néz ki úgy a kukorica, mint a szőlő.

Tegnap délután ugyan megeredt az eső, de alig tartott félóráig az égi öntözés s ami esett mostan, alig több néhány csöppnél, amelynek hatása sincs s nyoma se marad, mivelhogy ma már megint 40 fokos hővel tűz a nap.

A fürdés áldozata. Mint lapunknak jelentik, Bekits Milán 17 éves partosi parasztlégény múlt vasárnap fürdés közben a Berzava csatornába fulladt. Holttestét csak másnap fogták ki.

Szidas miatt a halálba. Niedermayer Sebestyén tövisvölgyi földmives hasonnevű 17 éves fia, afelett való bánatában, hogy atyja őt az utcán a templom előtt, sokak füle hallatára megszidta, hogy lustálkodik, s nem olyan mint a többi testvére, mult szombaton otthon, házuk padlásán fel-

akasztotta magát s mire észrevették halva volt. A község az esetet azonnal bejelentette dr. Boross Dezső kir. ügyésznek Nagybecskereken, ki az ügyben nyomozást rendelt el.

A tűz-tánc. Gyuricsin Obrád kumáni lakos, földmives Milán nevű 4 éves fia pajtásaival mult hét péntekjén kiment a mezőre. A fiuk kiint a mezőn tüzet raktak, s ujjongva táncolták körű a magas lángra lobbant tüzet s ezen mulatozás közben Gyuricsin Milán inge lángot fogott s a szerencsétlen gyermek jajveszékelve rohant haza. A mezőre igyelevő munkások meglátták az égő gyermeket és segítségére siettek, de sajnos késő, mert a fiú időközben annyira összeégett, hogy ennek folytán pár órai kínlás után meghalt. Kumán község jelentésére dr. Boross Dezső kir. ügyész az ügyben vizsgálatot indított, hogy kit tarhel felelősség a gyermek elpusztulásáért.

Rejtélyes támadás az országúton. Temesvárról jelentik: Veszedelmes, de egyben rejtélyes kalandja volt tegnap reggel Enzersberg Edgár temesvári tűzérőhadnagy feleségének. A főhadnagy minden reggel, 8 óra után a feleségével együtt sétalovaglás szokott tenni, legtöbbszörre a Mehala mögötti szegedi úton. Tegnap reggel a főhadnagy kissé előre lovagolt és maga mögött hagyta a feleségét, aki csöndesen poroszkált utána a lován. Egy szerre rémülten veszi észre a főhadnagy, hogy a felesége lova vadul vágtat előre — a felesége nélkül. Kétségbeesve fordult vissza, hogy a feleségét megkeresse. Percenkig hiába kiáltozott utána, amíg végre az országúton megtalálta — eszméletlenül, véres kézzel. Néhány arra haladó földmives segítségével életre keltette az asszonyt, aki előadta, hogy amint gyanúlanul lovagolt előre, egy ismeretlen alak kiugrott a kukoricásból, megállította lovát, kényszerítette a lakkásra és aztán egy nehéz bottal teljes erőből rácsapott. A súlyos ütés a keze-fejét érte, amely összezu-zódott. A szerencsétlenül járt uriaszonyt a lakásán ápolják, az ismeretlen tettes ellen a főhadnagy megtette a büntető fő jelentést.

Hajdan és ma. — Mit gondolsz barátom, jó parthie ez a Bella?

— Ha a mai értelemben vesszük, ugy az.
— Ezt nem értem.
— Hajdan a lányok egyetlen hozományja az erény volt, ma pedig az egyetlen erényük a hozomány.

Hofedszer öngyilkos. Bojko János mosnicai gazda az az elkeseredett ember, aki három év alatt hatszor követett el öngyilkossági kísérletet, anélkül, hogy egyszer is sikerült volna az önmegsejtés. Ha fölkasztotta magát, levágták, ha gálicoldatot ivott, ellenmérgeggel kigyógyították, ha meglötte magát, kivették a golyót. A sok kudarc azonban nem rémítette el Bojko; tegnapelőtt újból öngyilkossági kísérletet követett el, amely ezuttal „sikerült”. Estefelől felakasztotta magát és amire a szomszédjai észrevették és levágták, már meghalt. Érdekes különben, hogy a faluban nem is akarták elhinni, hogy Bojko meghalt. Azt hitték, megint csak sportból akasztotta fel magát. A jámbor . . . úgy járt, mint a pásztorfű a farkasokkal.

Hurokra került ékszerrelvaj. Lewy Sámuel békéscsabai ékszerész a napokban feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy ismeretlen tettes betört az üzletébe és onnan 2500 korona aru ékszerrel lopott. A gyanu Fried Mórinc temesvári születésű notárius betörő ellen irányult, akinek a kikutatására egy békéscsabai rendőrtiszt tegnap Temesvárra érkezett. Több temesvári rendőrséggel sikerült is megcsipni a tolvajt, amint javában mulatott egy külvárosi vendéglőben. Letartóztatták és bekísérték. Az ékszereket — csodálatosképpen — megtalálták nála. Most a rendőrségi fogházban átkozza a honvágyát, amely Temesvárra vezette.

Gyanus ezresek. Temesvárról jelentik: A brassói rendőrkapitányságnak egy tisztviselője járt tegnap a temesvári rendőrségnél, hogy adatokat szerezzen valami Zunderstein Sándor nevű nagybecskereki születésű gyanus egyénről, akit aminap a brassói vásáron elcsiptek. Igazolni nem tudta magát, a nála talált három darab ezer koronás bankjegyről pedig azt mondta, hogy azokat a vásáron lökereskedéssel kereste. A temesvári rendőrség aztán megadta a kellő felvilágosítást Zundersteinről. A gyanus ezresek tulajdonosa tudniillik Temesváron is megfordult, itt több kisebb-nagyobb lopást követett el, melyek miatt Temesvárról május óta örök időkre ki van tiltva. A brassói rendőrség tehát jó fogást csinált, a gyanus 3 darab ezres rejtélye is nemsokára meg lesz oldva.

Tolvaj jobarárt. Medvesről jelentik: Kellemtelen fürdőzése volt tegnapelőtt Nagy János medvesi kubikos munkásnak. Mialatt ugyanis Lajos nevű fiával a Temesben fürdött, valaki kilopta kabátjából a tárcáját, amelyben 210 kor. készpénz volt. Gyanuja azonnal egyik „jó” barátja, Dongó János ellen irányult és ezt a gyanuját közölte is a csendőrséggel, amely azonnal megtartotta a házkutatást Dongó lakásán. Dongó nem volt odahaza, csak a felesége, aki attól való féltében, hogy az urát bezárják, bevallotta, hogy

Vernet Lajos egy hajtszóra kiitta a tojás felét.

— Kitiűnő! mondta.
— Nos, lássa, ezt az árut ezrével tizenhárom dollárért szállítom. Mutasson nekem tyukot, mely ezen az áron szabályszerűen dolgozni képes.
— Még egy kérdés. Meddig áll el az ön gyártmánya?

— Kiszámíthatlan hosszú ideig. A tojás, melyből az imént ivott, 1883-ik évi gyártmány. Láthatja a héjra rányomott dátumot. Az én cik-kemnek azonban még más előnyei is vannak. Miután a gipszhéj sokkal vastagabb, mint a természetes, az én tojásom rendkívül alkalmas kivitelre. Tört és sérült példányok nálunk sohasem fordulhatnak elő.

— Az ipar tehát épp oly jövedelmezőnek, mint szellemesnek látszik. Egyetlen gyáros ön itt Chikagóban?

A Simpson homloka elborult.
— Nem — dörmögte, sötétén maga elé nézve. — Egy versenytársam van.
— Veszélyesnek mutatkozik a konkurencia?
— Rendkívül veszélyesnek. A versenytársam olyan eljárási módot talált fel, melylyel tetszés szerinti izt tud adni a gyártmányának. Gyárt tyuk, bibic, strucctojást is! De én mindamellet mégis lehetetlenné teszem őt . . . Most azonban menjünk ebédelni, ha szabad kérem.

A franciának ebéd alatt egy ötlete támadt s azzal a meglepő kérdéssel fordult házigazdájához, mit adna érte, ha diadalt arathatna vetélytársa, a Campbell és Társa cég fölött.

— Rátenném a fél vagyonomat, mondta az amerikai

— Akar ezer dollárt megkockáztatni?
— Kétezeret, tizezeret, ha kell!
— Ezer elég lesz, mondta a francia. Nyisson hitelt nekem ez összeg erejéig. Kezeskedem érte, hogy eléri a célját.

— Nem értem, hogy mit akar ön tenni. De beleegyezem

— Örülök rajta! Menjünk tehát a vilá-kiállításra, hol, mint hallottam az ön és a versenytársa gyártmányai is ki vannak állítva és hagyjon ön öt percig magamra az ön kiállítási helyiségében.

Elindultak. Oda érve, Simpson magára hagyta barátját, ki legott előszólitotta a kiállítás egyik örét, rövid ideig beszélt vele s aztán egy pár bankjegyet nyomott a markába.

— A többit megkapja, mihelyt minden rendben lesz, mondta neki.

Egy hét múlva a reggelijénél ült Simpson s újságot olvasott. Hirtelen elküldte magát s olyan hevesen felugrott, hogy majd feldöntötte az asztalt.

Ezt olvasta ugyanis a lapban: A tudomány diadala. Ma éjjel a század legerősebb eseménye adta elő magát a világhiállításban. A Simpson műtojás kirakatában egy tojás kétfelé repedt és egy kis élő csibe dugta ki a fejét a héjból. Minthogy minden csalás ki van zárva, Simpsonnak e szerint sikerült a természetet eddig lehetetlennek tartott mértékben utánozni, a természet legnagyobb titkát is ellesni!

Az újság kiesett a csodálkozó gyáros kezéből. E pillanatban Vernet lépett be hozzá ugyanazzal a hírlappal a kezében.

— Tim, a kiállítási ór kitűnő fickó, mondotta s becsületesen rászolgált az ezer dollárra. A csibe, melyet az ön tojásai közé csempészett, csak pár centbe került ugyan neki, de hát azért csak fizessük ki!

— Ah, ugy! mondta a gyáros nevetve. Ön ördögös ember. De egy emberélet fog a lélkére nehezédni, mert Campbell tul nem éli az én műcsirkémet.

a per
hová
Teme
aszó
talál

irat
Műk
büszk
ily r
mely
párat
vel.
külfi
hető
mind
előfiz
tott l
sége
Utóbb
indít
köny
keves
titka
egyed
lános
művé
(New
szakc
höz
teszt
kor.
zók
VII,

Ouid
erd
regén
képe
és le
lalat
kötet
fizeté
Köny
utca
gyen

irat
ujdon
vagy
két le
bárna
dalá
zong
nek
táss
mind
ujdon
mél
6 füz
Muta
fizet
jelen
Megy
talál

ered
elő

Fere
tette
villan

bizo
szer
bárd
rend

nit

vete

amé
pén
ban

eln
vete
lato

a pénzt tényleg Dongó lopta el. Arra a kérdésre, hová tették a pénzt, azt felelte, hogy elásták a Temes partján. A csendőrök el is mentek az asszony által megjelölt helyre és ott tényleg megtalálták a pénzt. Dongót letartóztatták.

Irodalom.

*** Az Amatőr.** A legszebb magyar képes folyóirat hazai amatőr fényképezőink lapja: Az Amatőr. Műkedvelő fotóművészeink tehát joggal lehetnek büszkéek arra, hogy éppen az ő lapjuk az, mely ilyen rövid idő alatt elérte a legnagyobb sikert, melyet magyar folyóirat elérhet vagyis, hogy páratlanul előkelő színvonalával és pazar kivitelével, szakszerűségével és gazdag tartalmával a külföldi hasonló folyóiratokat teljesen nélkülözhetővé teszi. Az Amatőr hasznos tanácsadója minden amatőrfényképezőnek úgy, hogy csekély előfizetési díjat mindenki már a sok el nem rontott lemezen és egyéb — a fényképezéshez szükséges — sokféle szerszám is egyhamar megtakarítja. Utóbbi számaiban kezdők részére cikksorozatot indított, melyben a legelőnyösebb dolgokon kezdve könnyen érthető módon a fokról fokra vezet be a kevésbé gyakorlott amatőröket a fényképezés titkaiba. Az Amatőr tehát nem hiányozhatik egyetlen magyar amatőr fényképezőtől sem. A legutóbbi szám Rembrandt emlékézetének általános ünneplése alkalmából a modern fotóművészet Rembrandtját Eduard J. Steichen-t (Newyork) ismerteti képen és cikkben. Több szakcikk és bő rovatok e számot is az előzőkhöz hasonlóan jól szerkesztetté és érdekessé teszik. Az Amatőr előfizetési díja negyedévre 3 kor. 50 fillér. Mutatványszámot amatőrfényképezőknek ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII., Király-utca 89.).

*** A pap vétké.** E címmel jelent meg Ouida, a legnépszerűbb angol írónő egyik legérdekesebb regénye, az „Érdekes Könyvtár” regénycarnokában, melynek legújabb kötetét képezi. A regény egy plébános iszonyu szenvedéseit és feldult lelkivilágát festi mesteri tollal. A válságot hozta egy ilyen izléses kiállítású regénykötetet küld olvasóinak negyedévi 2 korona előfizetési díj ellenében, mely összeg „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába, Budapest, Kálmán-utca 2., küldendő. Regényjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

*** A „Zenélő Magyarország”** zeneműfolyóirat ma megjelent 315 ik füzeté a következő zenemű-ujdonságokat közli: I. Lengyel Miska „Arva vagyok” és „Nagy palota kicsiny kunyhó” című két legújabb magyar dalát. II. Uhl Márton „Mert bármily édes, a csók veszélyes” rendkívül bájos dalát. III. Bendel Ferenc „A kis zászlótartó” zongoradarab. E pompás zeneműfolyóiratot, melynek minden egyes száma szakavatott megválasztással minden zenei válfajt felölel, s meghozza mindenkinek a maga izléséhez megfelelő zenei ujdonságot, mint ívet, minden zongorázó figyelmébe ajánlunk. Havonta két füzet, negyedéven 6 füzet 3 kor. előfizetésért. Egyes füzet ára 1 kor. Mutatványfüzetekért 1 korona küldendő be. Előfizethetni és kimerítő jegyzéket az eddig megjelent 314 füzetéről ingyen kapni a „Zenélő Magyarország” (Klöner Ede.) zeneműkiadóhivatalában, Budapest, VIII. József-körút 22/24.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtti ülést tartott.

Az ülés megnyitása után Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter betérjesszette a pozsonyi határszéli helyi érdekű villamos vasutról szóló törvényjavaslatot.

Okolicsányi László az igazolóbizottság jelentését terjeszti be, amely szerint Óváry Ferenc és Daniel Tibor báró mandátumait megvizsgálta s azokat rendben találta.

Ezután megszavazták az új indemnítást harmadszori olvasásban.

Következett a pénzügyi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A jegyző olvassa az egyes tételeket, amelyeket vita nélkül elfogadnak, mire a pénzügyi költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazzák.

Most Wekerle Sándor miniszterelnök betérjesszi az 1906. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Miután több helyi érdekű vasutról szóló törvényjavaslatot a ház elfogadott, következtek az interpellációk.

Krassó Szörénymegye új főispánja.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megerősítik, hogy a kormány előterjesztésére a király Krassó Szörénymegye főispánjává legközelebb Fialka Károly alispánt nevezi ki. A ki nevezés már legközelebb megjelenik a hivatalos lapban.

A görög király Velencében.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, György görög király tegnap onnan Velencébe utazott.

A kassai püspök állapota.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kassára érkezett badeni jelentés szerint az ott időző Bubicz Zsigmond püspök nagyon törődött, egészen gyermekes és gyöngye elméjű. Minden dolog iránt a legnagyobb apathiával viselkedik, enged magával mindent tenni és annyira feledékeny, hogy valamely nap eseményeiről a következő napon már absolute semmit sem tud.

Elhunyt japán tábornagy.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tokiói jelentések szerint Kodama tábornagy, a japán vezérkar főnöke tegnap hirtelen meghalt.

Az orosz események.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. táv.) Szentpétervárról hivatalosan jelentik: Az állomásokon minden nyugodt. A forgalom rendes. A lapoknak az a híre, hogy az állomásokon általános sztrájk ütött ki, valótlan. Pétervárott minden nyugodt. A vidékről érkező hírek szerint a дума feloszlását mindenütt nyugalommal fogadták és sehol sem voltak zavargások

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti táv.) Egy odesszai sürgöny szerint, ott véres zavargások törtek ki. Bővebb részletek eddig nem érkeztek.

Budapest, július 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Párisból sürgönyzik: Az „Echo de Paris” jelentése szerint az angol kormány kérdést intézett a többi államok kormányaihoz, nem tartják-e alkalmasnak az időt arra, hogy lépéseket tegyenek Pétervárott avégből, hogy felvilágosítást nyerjenek az orosz kormány terveit illetően. Nem tudni, hogy Angolország ezen indítványát, amelynek alapján beavatkozna Oroszország belügyeibe, mivel akarja indokolni, vajjon az Oroszországból való tömeges kivándorlással, avagy az e kivándorlásból az egyes államokban szükségessé váló nagyobb kiadásokkal.

Mai londoni távirat szerint, az „Echo de Paris”-nak ezt a jelentését az angol beavatkozásról hivatalosan a leghatározottabban megcáfolják.

Gyújtogató villám.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, a vas megyei Magyarkeresztes község fölött tegnap óriási vihar vonult el. A villám több ízben lesújtott a faluban és három házat lángba borított, melyek leégtek. A villámcsapás egy tehenet is agyonstajtott. A babonás nép az égi tüztől való félelmében oltáshoz fogni nem mert s a tűzörségnek sok fáradságába került, hogy a lángok terjedését megakadályozhatta. A kár mintegy 6000 korona.

A szombathelyi építésztrájk.

Budapest, július 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szombathelyről sürgönyzik, az ottani építőmunkások sztrájkja megszűnt s a munkások tegnap egész vonalon dolgozhoz láttak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. július 25.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzése.

Buz a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	15.—	15.20	79	15.95	16.25
Pestvidéki	74	14.50	15.65	78	15.65	15.75
Bánsági	75	—	—	79	15.95	16.—
Bácskai	74	14.70	14.90	77	15.45	15.65
Szerbiai	76	15.35	15.55	79	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	—	12.5
”	középmínőségű	—	12.45
Árpa	takarmányaru I. r.	—	12.30
”	másrendű	—	11.80
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	19.50
”	középmínőségű	—	19.—
Tengeri	belföldi új	—	12.40
”	román vagy bolgár	—	—
”	cinquantin	—	—
Repcé	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 25. (A nagybecskerekeli Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buz a (októberre) 14.86 —
 Buz a (áprilisra 1907.) 15.42 —
 Rozs (októberre) 12.72 —
 Zab (októberre) 12.66 —
 Tengeri (júliusra) 12.58 —
 Tengeri (augusztusra) 12.58 —
 Tengeri (áprilisra 1907.) 10.52 —

Nyilttér.*

Mindenütt kapható

Szaga's Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
 a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

(353-42.18)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szeri.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1906. május hó 1-től

Érkezik:

a) A nagybecskerekeli pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 43 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 33 p.; este 7 óra 05 p.
 Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra

Indul:

a) A nagybecskerekeli pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.
 Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

EGY LAKÁS

4 szobából, szükséges mellék-helyiségekkel és zárt folyosóval
 augusztus hó 1-re kiadó.
 Várkonyi-féle ház, Melencei-utca 18. Bővebbet ugyanott.
 (483-x.37)

TOJÁS

Háziasszonyok figyelmébe.

Naponta friss, lámpánál egészséges minőségűnek talált csak a kezelés alatt eltörött

tyuktojás

a legjutányosabb napiárak mellett kapható

HERZOG GYULA és Tsa

tojáskivitel oégnél,
Városház-utca 2.,
a gimnáziumi tornacsarnokkal szemben
589-24.13

5494. szám. 1906.

732-3.2

Árlejtési hirdetmény.

Közhirre tételük, hogy Torontálmegye törvényhatósági bizottsága 1016. kgy. 1906. szám alatt kelt határozatával Nagytörök községben egy iskola és ovoda építését rendelte el 18.490 korona előirányzott költséggel.

Ezen munkálat végrehajtásának biztosítása céljából a központi szolgabírói hivatalban 1906. évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Vállalkozni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti összeg után 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat 1906. évi szeptember hó 10-én d. e. 9 óráig ezen szolgabírói hivatalnál benyujtsák, mivel elkészült ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Vállalkozó köteles az építési tervet 314 korona 14 fillért megtéríteni. A vonatkozó műszaki művelet és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1906. évi július hó 21-én.

Dr. Sal,
tb. főszolgabíró.



Cook és Johnson amerikai

patent tyukszem-gyűrűi (törvényesen védve)

ma az egyedüli szer, a mely az iszonyu tyukszem-fájdalmakat azonnal megszünteti és minden gyökért feltétlenül kipusztít.

Ma ez a világ legjobb szere.

Minden szenvedőnek melegen ajánlható.

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 korona.

Kapható Nagybecskereken: Basch Ernő, Décsi Ignác és Jakobi Hermann gyógyszerészeknél, valamint a monarchia minden gyógyszerárában és droguerijában.
(662-6.3)

Földbérbeadási hirdetmény.

A nagybecskereki állami elemi iskola gondnoksága a következő földek bérbeadására nyilvános árverést hirdet:

1. az oppovai negyedben fekvő 10 hold és 1554 □-öl szántóföldre;
2. a német negyedben fekvő 8 hold és 689 □-öl szántóföldre; és
3. a gradnucikai negyedben fekvő 10 hold és 963 □-öl szántóföldre.

A bérbeadási időtartam 6 év, amely 1906. évi október hó 1-én veszi kezdetét. Bánatpénz minden egyes földterületre 50 korona.

Az árverés 1906. évi augusztus hó 6-án d. u. 3 órakor tartatik meg a nagybecskereki központi népiskola könyvtári helyiségében. Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéseig alulírt gondnok címére küldendők.

Az árverési feltételek vagy bővebb felvilágosítások alulírott iskolai gondnoknál szerezhetők be.

Kelt Nagybecskereken, 1906. évi július hó 25-én.

Mayer Rezső,
iskolai gondnok.

(735-3.1)

Egy jókarban levő

könyvszekrény

(üvegtáblával)

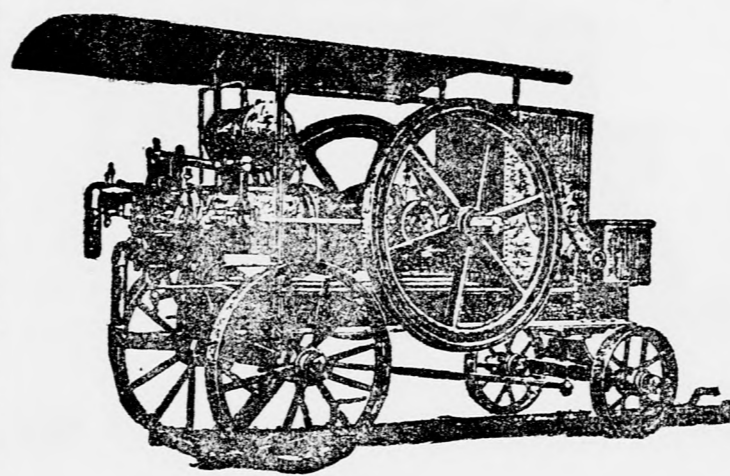
megvételre kerestetik.

Ajánlatokat a kiadóba.

(731-x.3)

Cseplési és gazdasági célokra legjobban bevált

benzin motorok



Ipari és malomhajtásra legelőssébb üzemű

szívógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V. Váci-ut 12.

(428-26.17)

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától

3596. kig. szám. 1906.

725-3.3

Pályázati hirdetmény.

A 800 korona évi fizetéssel javadalmazott német nagyszentmiklósi községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1900. évi XX. t.c. 3. §-ában előírt minősítés megszerzését igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1906. évi augusztus 5-éig annál is inkább adják be, mert a kiirt határidő után beérkező kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

Nagyszentmiklós, 1906. évi július hó 20-án.

Keresztes,
tb. főszolgabíró.

— Két —

butorozott szoba

— kiadó —

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x.7)

Csenta község előjárósága.

837. szám 1906.

727-3.3

Hirdetmény.

Csenta község határában fekvő „Ecsin” töltés zsilip-átereszének építése nyilvános árlejtés útján biztosítani határozottatott.

Ezen 439 korona 20 fillérrel előirányzott munkára az árlejtés Csenta község-házán 1906. évi július hó 31-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Erről a vállalkozni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a részleges terv és feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Csenta, 1906. évi július 20-án.

Grandjeán s. k.,
h. jegyző.

Vucsénics s. k.,
bíró.

Üzlethelyiség bérbeadandó Écskán,

sarokház, jó forgalommal,
két kukoricagóróval.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonosné

Schweitzer Viktória.

(734-1.1)

Csenta község előjárósága.

1146. kig. szám 1906.

728-3.2

Hirdetmény.

Csenta község képviselőtestülete egy ártézi kutnak a piactéren leendő furatását határozta el. Amennyiben a község geológiai fekvése ártézi vizet nem biztosítana, abban az esetben mélykut furása vétetett tervbe.

Felhivatnak mindazok, akik e furások bármelyikét elvállalni óhajtják, hogy részletes tervüket költségvetéssel és szakvéleménnyel alulírott előjárósághoz legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig benyujtsák.

Csenta, 1906. július 20-án.

Grandjeán s. k.,
h. jegyző.

Vucsénics s. k.,
bíró.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(43-104.59)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.